

Projekto „Kritinio mąstymo kompetencijų plėtojimas neformalaus ugdymo veiklose (Kritinis mąstymas – neformaliajam ugdymui)“ mokymai

Nuo 2013 m. sausio įgyvendinamas projektas „Kritinio mąstymo kompetencijų plėtojimas neformalaus ugdymo veiklose (Kritinis mąstymas – neformaliajam ugdymui)“ (Nr.VP1-2.2-ŠMM-10-V-02-017). Jį vykdo septyni partneriai: VšĮ Šiuolaikinių didaktikų centras (koordinatorius), Mažeikių „Žiburėlio“ pradinė mokykla, Molėtų gimnazija, Šilutės pirmoji gimnazija, Vilniaus Simono Daukanto progimnazija, Vilniaus „Vyturio“ pradinė mokykla ir Lietuvos skautija.

Šis projektas finansuojamas Europos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis ir vykdomas pagal 2007–2013 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos priemonę VP1-2.2-ŠMM-10-V „Neformaliojo švietimo paslaugų plėtra“.

Projekto tikslas – ugdyti neformaliojo ugdymo specialistų, mokinių, jaunimo, tėvų kritinio mąstymo ugdymo kompetencijas, rengiant šiuolaikiškas metodines priemones. Taip padedama įgyvendinti Neformaliojo ugdymo koncepcijos nuostatas, Vaikų ir jaunimo socializacijos programos uždavinius.

Projekto tikslinės grupės yra mokytojai, neformaliojo ugdymo specialistai, klasių auklėtojai, mokiniai ir mokymosi visą gyvenimą sistemoms administracijos darbuotojai.

Įgyvendinant projektą buvo sukurta kritinio mąstymo neformaliojo ugdymo programa ir metodinė medžiaga neformaliojo ugdymo specialistams bei klasių auklėtojams, išmėginta 2013 m. balandžio 29–30 d. ir gegužės 16–17 d. Vilniuje vykusiuose bandomuosiuose mokymuose. Mokymuose buvo siūloma susipažinti su kritinio mąstymo sąvoka, patiemis išbandyti strategijas ir veiklas, pateiktas metodinėje medžiagoje. Mokymuose dalyvavo 25 mokytojai. Jie nagrinėjo, kaip veiksmingai telkti klasės bendruomenę, kaip organizuoti klasės tėvų susirinkimus, patys, atlikdami įvairias užduotis, išbandė kritinio mąstymo schemą. Vertindami mokymus, neformaliojo ugdymo specialistai ir klasių auklėtojai rašė: „kalbėjom, girdėjom, žiūrėjom (kartais matėm!)“, „patiko, nes priverė susimąstyti“, „tikslinga veikla, nauji, įdomūs dalykai, dėstymo metodai, gyvybingumas, dinamiškumas“, „patiko seniai patirtas jausmas – pabūti mokiniu“, „kritinis mąstymas priverčia mąstyti ypatingai“, „keista, bet greitai prabėgo laikas“, „visada būdavo sunku apginti savo poziciją, dabar jaučiuosi radusi bendraminčių“. Mokymų dalyviai įgytas žinias panaudos dirbdami su mokiniais per popamokinius užsiėmimus ir klasės valandėles, ugdyd mokių savarankišką, nepriklausomą kritinį mąstymą, problemų sprendimo, projektinės veiklos, tyrinėjimo, bendradarbiavimo įgūdžius, socialines, pilietines nuostatas bei vertybes.

Šiuo metu rengiama neformaliojo ugdymo programa bei mokinių ir jaunimo organizacijų nariams skirta mokomoji medžiaga, padėsianti tikslingiau, prasmingiau planuoti ir organizuoti veiklas, skirtas darbui su bendraamžiais ar (ir) įvairaus amžiaus

mokiniais, tam tikrų organizacijų nariams. Medžiagoje siūlomas metodais ir veiklomis siekiama ugdyti individualius kritinio mąstymo įgūdžius, plėtoti, tobulinti komandinio, bendruomeninio darbo veiklas, mokyti atpažinti konkrečias problemas, jas analizuoti ir veiksmingai spręsti, rengti ir vykdyti projektus, atlikti tyrinėjimo veiklas, mokyti prasmingo laisvalaikio leidimo formų bei galimybių, siekiant prisidėti prie asmeninio tobulinimo ir visuomenei naudingo darbo, pilietinių nuostatų bei vertybių ugdymo. Parengta medžiaga buvo išmėginta mokinių ir jaunimo organizacijų nariams skirtuose bandomuosiuose mokymuose. 2013 m. spalio–lapkričio mėnesiais mokymai vyko Mažeikių „Žiburėlio“ pradinėje mokykloje, Šilutės pirmojoje gimnazijoje, Molėtų gimnazijoje ir Vilniaus Simono Daukanto progimnazijoje. Dalyvavo 100 mokinių, dauguma jų mokosi vyresnėse klasėse, aktyviai dalyvauja mokyklos gyvenime, noriai įsitraukia į papildomas veiklas, priklauso jaunimo ir mokinių organizacijoms. Mokymuose jaunimas susipažino su kritinio mąstymo koncepcija, prielaidomis ir sąlygomis, išbandė įvairias siūlomas veiklas, pristatė savo organizacijų veiklą, pamėgino modeliuoti praktines veiklas būreliuose ir organizacijose, taikant kritinio mąstymo ugdymo principus, diskutavo apie šių dienų visuomenės vertybes, motyvuotai reiškė nuomonę, lanksčiai mąstė.

Apibendrinami mokymus, dalyviai minėjo, kad anksčiau sąvoka „kritinis mąstymas“ jiems asocijavosi su kritika, kuri dažniausiai yra negatyvi, tačiau po mokymų jų nuomonė pasikeitė ir kritinį mąstymą apibūdino kaip „būdą, kaip reikia siekti mąstyti“. Keletas dalyvių pabrėžė vienos iš užduočių metu aptartą teiginį, kuris jiems paliko didelį įspūdį: „Jei nemąstysi pats, už tave mąstys kiti.“

Toliau projekte bus kuriamos rekomendacijos tėvams. Jos padės atpažinti kritinio mąstymo bruožus, juos ugdyti ir plėtoti bendraujant su savo vaikais, pateiks konkrečių patarimų, kaip tai daryti veikiant drauge su vaikais, kaip skatinti ir vertinti kritinį mąstymą, siekiant ugdyti nepriklausomas ir atsakingas asmenybes.

Taip pat bus rengiami kritinio mąstymo multiplikatoriai, turintys pakankamai žinių ir įgūdžių, leidžiančių sėkmingai taikyti kritinio mąstymo ugdymo strategijas dirbant su suaugusiaisiais – kolegoms mokytojais, mokyklų administracijos atstovais, tėvais bei su jaunimo organizacijų lyderiais, atsakingais už organizacijų vystymą. Multiplikatoriai gerą patirtimi dalysis dešimtyje savivaldybių vykstančiuose mokykloms, jaunimo organizacijų atstovams skirtuose mokymuose ir informaciniuose renginiuose.

Daugiau apie projektą –
www.sdcentras.lt/proj_kmkompetencijos.htm

Asta MATONYTĖ
 Projekto vadovė